Framgångsrik undervisning i fritidshem

Hadar Nordin

Med ena handen på läroplanen och den andra på det pulserande fritidspedagogiska hjärtat

INNEHÅLL

Inledning 5

Del 1 - Framgångsrik undervisning i fritidshem

Förutsättningar för en framgångsrik undervisning i fritidshem 12
Planera, genomföra, analysera och utveckla 18
Kartläggning och bedömning 24
Lärmiljö i fritidshem 29
Pedagogiskt ledarskap och bemötande 37
Anpassningar och särskilt stöd 42
Samverkan med vårdnadshavare 45
Förändringsarbete och fortbildning 50

Del 2 - Samverkan mellan fritidshem och skola 56

Samverkansuppdraget 58
Forskning, studier och idéer om samverkan och det kompletterande uppdraget 62
Vad är rätt? 67
Makt och tradition? 69
Samverkansavtal 77
Organisation och kompetensfördelning 78
Några avslutande ord om samverkan 80

Del 3 - 20 konkreta undervisningsidéer eller texter från mig till dig

1. Antingen eller!? 83
2. Hemliga bokklubben 86
3. Sten, sax, påse 89
4. Omvänd punktmarkering 90
5. Säg ja! 91
6. Omorganisera fritidshemmet 92
7. No code! 93
8. Kodlåset 94
9. Använd dina intressen 95
10. Intressera dig för något helt annat! 96
11. Vägen är målet 97
12. Det finns inga dåligt väder bara dåliga … 98
13. Närvarande pedagogik 99
14. Fritidshemspoesi 101
15. Observatören 104
16. AI som pedagogiskt hjälpmedel 105
17. Förstå din yrkeskunskap 108
18. Tänk utanför boxen 111
19. Nyponsoppans pedagogik 112
20. And like that - poof - he's gone 117

Inledning

Framgångsrik undervisning i fritidshem är en bok som inledningsvis fokuserar på att beskriva hur planering, genomförande och utvärdering av verksamheten kan utföras på ett sätt som är både verksamhetsnära och effektivt. Boken erbjuder en grundläggande introduktion till arbetet i fritidshemmet, där läsaren får insikt i de centrala delarna för att skapa en trygg, stimulerande och inkluderande lärmiljö för eleverna. Författaren understryker att ett välgrundat och medvetet arbete med dessa delar är avgörande för att kunna möta barns behov och främja deras utveckling. Författaren för också en diskussion kring de förutsättningar som påverkar lärare i fritidshems möjligheter att bedriva en framgångsrik undervisning. Författaren lyfter fram vikten av att skapa tydliga mål och att kontinuerligt reflektera över verksamheten för att utveckla den i riktning mot ökad kvalitet och ökad trivsel för eleverna.Vidare betonas arbetslaget som en central enhet i fritidshemmet, där samarbete, gemensam planering och ett kollektivt ansvar för undervisningen är nyckelfaktorer för att skapa en välfungerande och meningsfull verksamhet.

Boken belyser lärmiljön ur flera perspektiv, med ett särskilt fokus på den pedagogiska lärmiljön. Här framhålls att ett pedagogiskt bemötande och relationer mellan barn och vuxna står i centrum för att skapa en inkluderande och respektfull verksamhet. Strategier för att anpassa och erbjuda särskilt stöd till barn med olika behov lyfts fram, inklusive hur kartläggning av barns behov och intressen kan användas som verktyg för att skapa en verksamhet som är både meningsfull och stimulerande för alla. Författaren tar också upp samverkan med vårdnadshavare som en nyckelfaktor för att stärka barnets utveckling och trivsel. Praktiska råd ges för att skapa ett gott samarbete med vårdnadshavare, vilket kan bidra till en helhetssyn på barnets välbefinnande och lärande.

Den första delen avslutas med att belysa vikten av kontinuerlig utveckling och fortbildning för personalen för att möta förändrade krav och utveckla verksamheten. Ur ett pedagogiskt perspektiv är detta avgörande, då lärande ses som en livslång process som inte enbart sker hos barn och elever utan också hos de vuxna som verkar inom utbildningssystemet.

I bokens andra del ges en utförlig beskrivning av hur samverkan mellan fritidshem och grundskola kan organiseras i enlighet med skollagens syfte. Här framhävs vikten av en tydlig och strukturerad samarbetsform, där båda verksamheterna arbetar tillsammans för att främja barns utveckling, lärande och välbefinnande. Denna del är en reviderad och uppdaterad version av valda delar från Nordins (2013) tidigare bok "Fritidspedagogik – komplement eller fundament?!", där erfarenheter och forskning har integrerats för att skapa ett tydligare och mer praktiskt inriktat resonemang kring samverkan. För att skapa en kontinuerlig och meningsfull dialog mellan fritidshem och skola måste fokus ligga på att identifiera organisationsformer, kommunikationsvägar och gemensamma mål. Där kan vi skapa en kontinuerlig och meningsfull dialog mellan fritidshem och skola.

I den avslutande delen av boken presenteras tjugo handfasta undervisningstips och texter, som är hämtade direkt från författarens egna pedagogiska praktik. Dessa är utformade för att inspirera och stödja det pedagogiska arbetet i fritidshemmet samt erbjuda konkreta råd om planering, metodval och hur man kan bygga förtroendefulla relationer inom verksamheten.